

Honlapnézőben: megyei könyvtáraink az interneten (3)

Kisfaludy Károly Megyei Könyvtár (<http://www.kkkm.hu>)

Telt kék háttéren kontrasztos, jól olvasható szöveg jellemzi a könyvtár nyitó oldalát. Rövid ismertetőt angol és német nyelven nyithatunk erről az oldalról. Baloldalt menügombok, csúszkás keretben kiemelt hírek, aktualitások, fontos szolgáltatások láthatók.

Szerepének megfelelő helyről, innen érhető el a könyvtár on-line katalógusa. (Az SR-LIB adatbázis internetes változata a NanSRI WWW generátorral készült.) Keresni benne címre, szerzőre, sorozatra és tárgyszóra lehet. (Érdekes újdonság a „kiről-miről” tárgyszavas keresési lehetőség az általános mellett, módszerben pedig a „balról, szava, része” lehetőség.) A böngészés az adatbázisban az indexmutatókon keresztül lehetséges, a másik keresési lehetőség úrlapos. Érthetetlen azonban, hogy kerül pl. E. A. Baderko az E betűsek közé és még sok más monogramos egyéni név nem a családi hanem keresztnév alapján indexbe.

Éjl Szerkesztés Nézet Kedvencek Eszközök Súgó

Vissza Leállítás Frissítés Kezdőlap Keresés Kedvencek Előzmények Posta Nyomtatás Szerkesztés

Cím http://infoserver.kkmk.hu/katalogus/ Ugrás

Mutatók:

Cím

Szerző

Tárgyszó

Általános

Kiról-miről

Sorozat

Űrlapos keresés

Ismertető

Használati útmutató

Szerzői névmutató

E, É

1/6 lap

E. A. Baderko

E. A. Bagramov

E. A. Bennet

E. A. Bubnova

E. A. Bugyilova

E. A. Grantovszkij

E. A. Kaminszkij

E. A. Kolomber

E. A. Nyikolajev

E. A. Poe (1809 - 1849)

E. A. Preobraženskij

E. A. Preobrazsenszkij

E. A. Razin

A keresett cím eleje: Mehet

Internet

Igaz, a névsorrend helyreáll a következő keresési lépésben s végül az egyéni tervezésű címkés megjelenítési formátumban. A katalógus oldaláról és az adatbázis-szerver nyitóoldaláról, de még a könyvtár főlapjáról is elérhető az olvasói állapot megtekintési lehetősége. Visszalépés azonban csak a címsor (URL) átirásával

http://infoserver.kkmk.hu/katalogus/ Microsoft Internet Explorer

Éjl Szerkesztés Nézet Kedvencek Eszközök Súgó

Vissza Leállítás Frissítés Kezdőlap Keresés Kedvencek Előzmények Posta Nyomtatás Szerkesztés

Cím http://infoserver.kkmk.hu/katalogus/ Ugrás

Mutatók:

Cím

Szerző

Tárgyszó

Általános

Kiról-miről

Sorozat

Űrlapos keresés

Ismertető

Használati útmutató

SR-LIB adatbázis példány adatok

A kiválasztott cím:

Másodrendű lineáris parciális differenciálegyenletek : [egyetemi tankönyv]

Dokumentum cím

Másodrendű lineáris parciális differenciálegyenletek : [egyetemi tankönyv] (14574)

Szerzőségi közlés: Simon László (1940 -)

Baderko, E. A.

Dokumentum típus: Könyv Raktári jelzet: 517 S 60

Kiadó: Tankönyvkiadó : Budapest ISBN: 963-17-6580-6

Kiadási év: 1983 Terjedelem: 510 p. : ill. ; 25 cm

Vonalkód: 0000002346700 Leltári szám: 244509

Elérhetőség: [Alsó raktár]

Vonalkód: 0000002346717 Leltári szám: 246658

Elérhetőség: [Alsó raktár]

Vonalkód: 000000472210 Leltári szám: 244508

A keresett cím eleje: Mehet

Kész Internet

lehetséges, ami ennyi beépített lehetőség láttán szokatlan. Az adatbázis-szerver további katalógusokat is kínál. Közülük a digitális könyvtár fejlesztés alatt áll. A helyismereti már működő, használható adatbázis. Érdekes újdonsága, hogy keresni benne a szerzői neveken kívül hierarchiában megjelenített tárgyszó- és földrajzínvmutatón keresztül is lehet. Külön böngészhetővé tették az utolsó hét napban megjelent cikkeket. A feldolgozás alaposságára jellemző, hogy egy-egy kiválasztott cikk szerzőjének egyéb írásaihoz, illetve a feltüntetett témakörhöz tartozó más, az adatbázisban feltárt írásokhoz is eljutunk. Alapos, sokoldalú munka! Ráadásul innen már egy nyílra kattintgatva lépésenként visszajuthatunk az adatbázis-szerver főoldalára. Itt megakad a szemünk egy figyelmeztetésen: „A Kisfaludy Károly Megyei Könyvtár nem járul hozzá a webszerverein megjelent szöveges dokumentumok és adatbázisok más honlapon történő megjelenítéséhez vagy bármely formában történő engedély nélküli közzétételéhez!” Reméljük, itteni idézeteink és képernyő-oldalaink nem számítanak ebbe a tiltott körbe.

Minta értékű a következő adatbázis (NanLIB-katalógus), amely tulajdonképpen a megyei ellátórendszerhez csatlakozott közösek katalógusa, amelyben egy-egy települést kiválasztva vagy az összesben kereshetünk egyidejűleg szerzőre, címre, sorozatra, tárgyszóra (egész szavasan vagy szórészletre, vagyis csokolással). Igaz, a keresés egyszerű, logikai relációk nem használhatók, és szűkítésre nincs lehetőség. A visszaléptető gomb, sajnos, innen is lemaradt. . .

A könyvtár birtokában van (a helyismereti gyűjteményt gazdagítja) az 1847. január 2-a és 1848. augusztus 10-e között Győrben megjelent első vidéki magyar nyelvű kereskedelmi és szépirodalmi lap, a Hazánk teljes példánysora. Ebben a már megszokott mutatókon keresztül, illetve a megjelenés sorrendjében kereshetünk. Eredményül a cikkek beszkenelt változatát kapjuk. Erről azonban csak feltételesen beszélhetünk, mert a teszt napján, november 17-én egyetlen pdf-állományt se tudtunk megnyitni az áttöltésre szánt öt percen belül (100 Mbit/s sebesség mellett!)

Utolsó menüpont itt a *Kölcsönzési adatok* „lekérdezése” (immár a sokadik hozzájutás ehhez a szolgáltatáshoz – az olvasó kényelméért, bár ebből a pozitívumból levon valamennyit a tény, hogy itt sincs visszaléptető gomb, csak a böngészőprogramé).

Könyvtárhasználati tudnivalók, a könyvtári szolgáltatások (köztük a British Council Információs Sarok és az Európai Unió Információs Pont) bemutatása következik a menügombokon, majd mozaikok a százéves könyvtár történetéből és a város 19. század második feléből őrzött nyomdászati emlékeiről. A munkatársak telefon- és e-mail elérhetőségei után könyvtári weblapgyűjtemény következik (a megye városi, községi, munkahelyi és szünetelő [!] könyvtárai, az ország könyvtári információi, illetve külföldi könyvtárak). Rendkívül hasznos összeállítást találunk *Könyvtári ABC* címmel, ami a hajdani könyvtári kislexikon utóda is lehetne. Sajnálatosnak tartjuk azonban, hogy a digitalizálás és a hozzá tapadó szakkifejezések, fogalmak ennek az összeállításnak sem váltak részévé (pl. SGML/XML, metanyelvek, jelölő nyelvek). Periodikumok leleheljegyzéke és tudósok életrajzi bibliográfiája színesíti a kínálat sorát. Hogy kikopott az Új Könyvek szerkesztőségének munkatervéből, kurióznak számít az itt talált *Eseménynaptár: Magyar nevezetes napok és világnapok hónapokra bontott kalendáriuma*. (A honlap meglátogatásának napján volt pl. a Füstmentes nap. Bibliográfiát is kínál

nak a dohányzás ártalmairól, a leszokást segítő írásokról.) Természetesen a megye eseménynaplóját külön kezelik.

Helyet kaptak a weblapon a könyvtár rendszergazdája által kidolgozott NanLIB nevű könyvtári szoftvert ismertető oldalak is (ebben a rendszerben tárolják a közösi könyvtárak közös katalógusát).

Az interneten fellelhető magyar és külföldi újságok lapozgathatók az utolsó menüpontban, az *Olvasósarokban*. Illetve: csak gondoltuk, hogy ez az utolsó, a lap alján ugyanis egy hazai és külföldi keresőgyűjteményt találunk még, s immár valóban legalul: Győr honlapjának linkjét.

Összegzés: sokoldalú, sokféle szolgáltatást kínáló, gazdag honlap a győri megyei könyvtáré. Az is látszik belőle: szívesen dolgozik vele a „lapgazda”, s magukénak tekintik a könyvtár munkatársai is, hiszen igyekeznek a rájuk bízott, általuk gondozott dokumentum- és információtárat – ha lehet – itt is elérhetővé tenni, de legalább tudatni róla. Jól hasznosítják ezt a lehetőséget a könyvtári gyűjteményt túllépő kultúráközvetítéshez is. Érdemes lenne egy kevésbé zaklatott hétvégén a léptetési lehetőségeket tesztelniük, és kigyomlálni a tulajdonnév–köznév dilemmából eredő helyesírási és itt-ott az egybe- és különírási hibákat. A lap szerkezetileg átgondolt, jól tagolt, és arányos gondot fordít a helyismeretre, könyvtári kapcsolatokra. Külön gyerekoldallal (több könyvtár példája után szokatlan módon) nem kedveskednek ifjú látogatóiknak, holott bizonyára itt is van gyermekrészleg, s ez a mindenre nyitott korosztály hálás a külön figyelemért.

Méliusz Juhász Péter Megyei Könyvtár (Hajdú-Bihar megye, Debrecen)
(<http://www.hbmk.hu>)

A debreceni megyei könyvtár lapjánál tartva ideje megemlíteni, hogy a könyvtárnevekben azt a változatot használjuk, amelyet nyitóoldalukon megadnak.

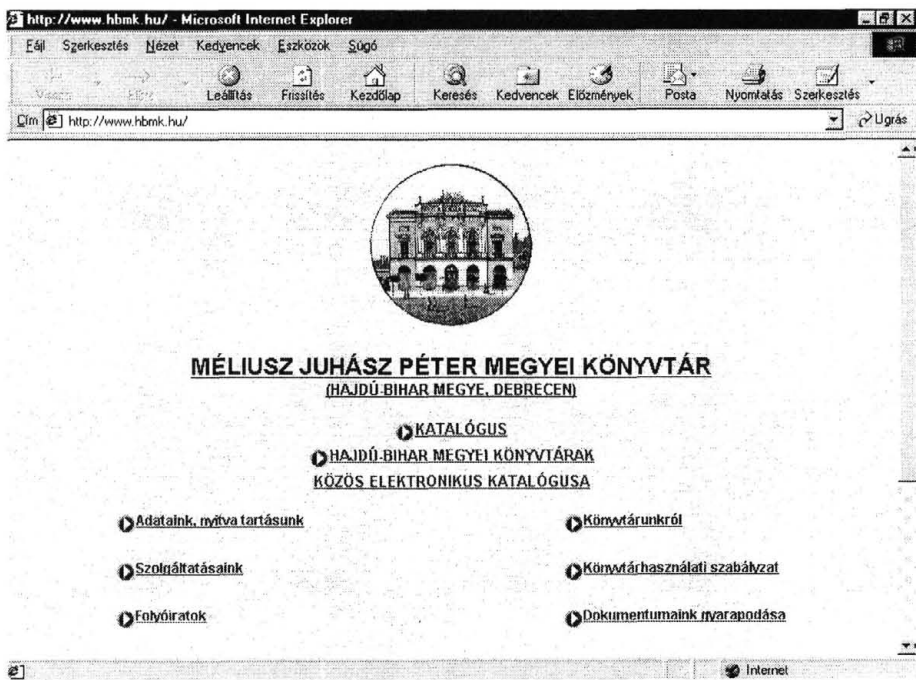
A könyvtár főbb adatai (elérhetőségek, nyitva tartás) nem szerepelnek a főoldalon, érdekes módon az innen elérhető gyerekkönyvtáréi igen.

Vélhetően (joggal) katalógusukat tartják legfontosabb értéknek, ezért ezt fő helyen kínálják. Az S-Lib keresőfelületen szerző, cím, tárgyszó, kiadó, a kiadás éve, ISBN és ETO-jelzet alapján lehet keresni. Feltűnő, hogy éppen az imént megtekintett, ugyanezzel a szoftverrel kezelt győri katalógus keresési lehetőségei eltérnek az itt látottól. Más a megjelenítési mód is. A debrecenieké (szinte egyedülálló módon a magyarországi nagykönyvtárakban) az ISBD szabvány alapján, majdnem (!) szabványosan jeleníti meg a találatokat. (A szerzőségi közlésben pl. a közreműködés jellege nem elől áll, hanem hátravetett, s a rövidítés pontja miatt az adatszoport végén két pont áll.)

Kilenc Hajdú-Bihar megyei, valamint a nagyváradi városi könyvtár közös katalógusában is kereshetünk a főlapról indulva.

Visszatérve a nyitó oldalra rájöhettünk, hogy a lapok egységes arculatára törekedtek, a háttér mindenütt ugyanaz (a lapok a MS Front Page 2.0-s verziójával készültek), a szövegek egyszerű Arial típusú betűvel íróttak.

Az egyes könyvtári részlegek címe, telefonszáma, majd a szolgáltatásuk bemutatása, igénybevételeinek lehetőségei következnek.

A könyvtár *folyóirat-gyűjteményét* részlegenként (felnőtt, idegen nyelvű, gyermek, helyismereti) abc-rendben közli, elérhetővé teszi a weblappal rendelkezőket, ami elismerésre méltó gyűjtő- és hivatkozásláncolási munka. Idekívánczik egy, a többi honlapra is érvényes technikai megjegyzés: nem praktikus kiemelésként aláhúzást használni, hiszen az aláhúzás arra hívja fel a figyelmet, hogy az így jelölt szöveg mögött csatolt információt találunk, amiről itt nincs szó.

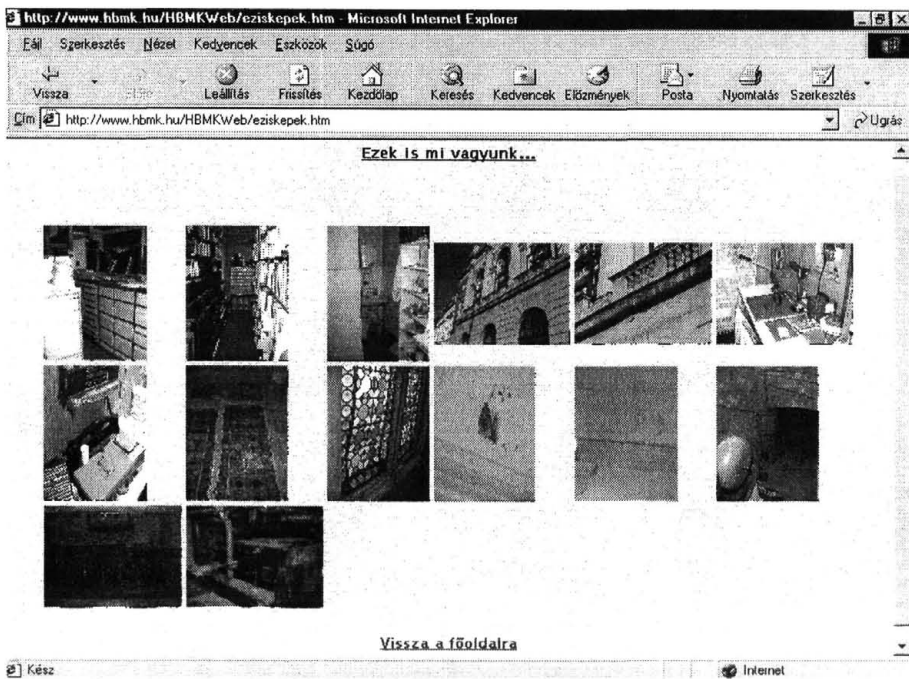
A *Könyvtári híreket* kissé ömlesztve találjuk az aloldalon. Áttekinthetőségét sok és sokféle kiemeléssel próbálták javítani, ez azonban szemmel láthatóan nem sikerült. Praktikusabb lett volna tartalomjegyzékszerűen kivonatolni a lap tetején, és belső linkekkel elérhetővé tenni az egyes híreket.

A lejárt dátumokkal díszelő *Eseménynaptárnál* még az üres is jobb, vallják, ettől ez aktualizáltnak tekinthető.

Noha ez elsősorban saját kollégáikat és a megyében dolgozókat érinti, fontosnak tartották csokorba gyűjteni és a honlapon is kínálni különféle könyvtárosképző *tanfolyamaikat*.

A *Könyvtárunkról* gombra kattintva a kínálat: *Képek rólunk, Méliusz Juhász Péterről, Küldetésnyilatkozat, Jövőkép és Minőségbiztosítás* (az utóbbi három kapcsán nem hagyhatjuk ki az egyáltalán nem fricskának szánt megjegyzést: nem hiába végezte el a könyvtár igazgatónöje és helyettese a könyvtári menedzsment tanfolyamot!...) A fotóalbum *Ezek is mi vagyunk* „különgyűjteményében” a függönyök mögé is bekandikálnak, s azt is megmutatják, amit egyébként igyekeznek eltakarni szem elől: a foghíjas korlátokat, sérült, hiányos (és persze jobbításra érdemes) ólomüveg-ablakot, rozsdásodó, rothadó vízszelvényeket... A kandi-képeknél tartva: ez a főlaptól számítva a negyedik szint, visszalépni innen azonban csak a közbülsők

átugrásával a főlapra lehet. (Illetve használhatjuk több lépésben a böngészőprogram vissza gombját.)

Külön menüpontban találjuk a *könyvtárhasználati szabályzatot*. Valószínűleg minden könyvtár tart attól, hogy a működését szabályozó iratok megterhelik az olvasót, ezért igyekeznek „adagolni”. Talán ez lehet az oka, hogy az ebbe körbe sorolható dokumentumok három helyre „elszórva” találhatóak meg ezen a lapon (is)...

Fontos a gyorsaság: ezt sugallja az írógépbetűvel (Courier) készült, részlegenkénti *gyarapodásjegyzék*. Itt is jó lenne, ha a lap tetejéről belső linkekkel ugorhatnánk a részlegekhez.

Figyelmes gesztus, hogy a megyei könyvtár honlapjára táblázatban összegyűjtve felkerültek a *megye könyvtárainak fontosabb adatai*, beleértve a saját weblapot működtetők elérhetőségét is. (Frissítési dátum is van a lap alján, a dátum két héttel ezelőtti.)

Hasznos linkek csoportosított gyűjteményét is kínálja a főlap, ennek megjelenése némileg eltér a saját lapokétól, jelezve, hogy ez már könyvtáron kívüli világ.

Gazdag, sok-sok linkkel használhatóbbá tett gyűjteményben keresgélhetünk az *Európai Unió* almenüben. Kár, hogy nem jelzik zárójelben, a megnyíló oldal milyen nyelvű (többségében ugyanis nem magyar). Az összegyűjtött információkat gondosan csoportosították. *Ugye kitalálható, mitől lenne ez még könnyebben kezelhető–kereshető?*

A főoldal alján kiemelt helyen szerepel a LIBINFO és az ODR elérhetősége. Ha a weboldalt látogató nem könyvtáros érdeklődőkre gondolunk, talán érdemes lenne ezeket feloldani, nehogy a Libresse-ről reméljen infót bárki a LIBINFO-tól.

Utoljára hagytuk a lap végigbarangolásában a gyerekkönyvtári oldalt, azt remélve, hogy ezen a morcos-ködös őszi napon itt a mosoly lapjai néznek vissza ránk. Kicsit csalódtunk: az oldalak megálmodója nem tudott visszazökkenni a gyermekek (optimistán gondoljuk) még gondtalan világába. Nagyon korrekt, szakszerű, átlátható itt minden, de a mosoly hiányzik. (Csak egyetlen példa: hozzászólásokra serkent az egyik oldal az ötletes nevű Tarsoly-programok gyarapításához. Mennyivel jobb lenne, ha ehhez nem az alapértelmezett levelezőprogram ugrana elő egy üres lappal, hanem egy holló vagy bármely más kedvenc állatka, amire a gyerekek szívesebben bíznák üzenetüket...)

Összegzés: sokoldalúan tárják fel a könyvtári szolgáltatásokat, illetve ezekből azokat, amelyeknek a weblap jó közvetítője lehet. Ezek egymásba ágyazására érdemes több figyelmet szentelni, hiszen a megtervezett előre- és visszafelé haladás nemcsak a jó és gyors közlekedést segíti a lapok között, hanem azok tartalmának, a weblap s a vele közvetített szolgáltatások, információforrások megtalálási lehetőségének rögzülését is. Ebből a szempontból is érdemes átgondolni a teljes weblapszerkezetet tervezéskor, és tesztelni a működését. A választott és alkalmazott webes technika nem tartalmaz bonyolult elemeket, így ez könnyedén megoldható. Talán érdemes is megoldani.

Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár
<http://brody.iif.hu>

Elegáns, jó elrendezésű a könyvtár nyitó oldala. Mindössze a virtuális sétára invitáló arany képeret tűnik benne idegennek, hiszen sem a technikára, amellyel

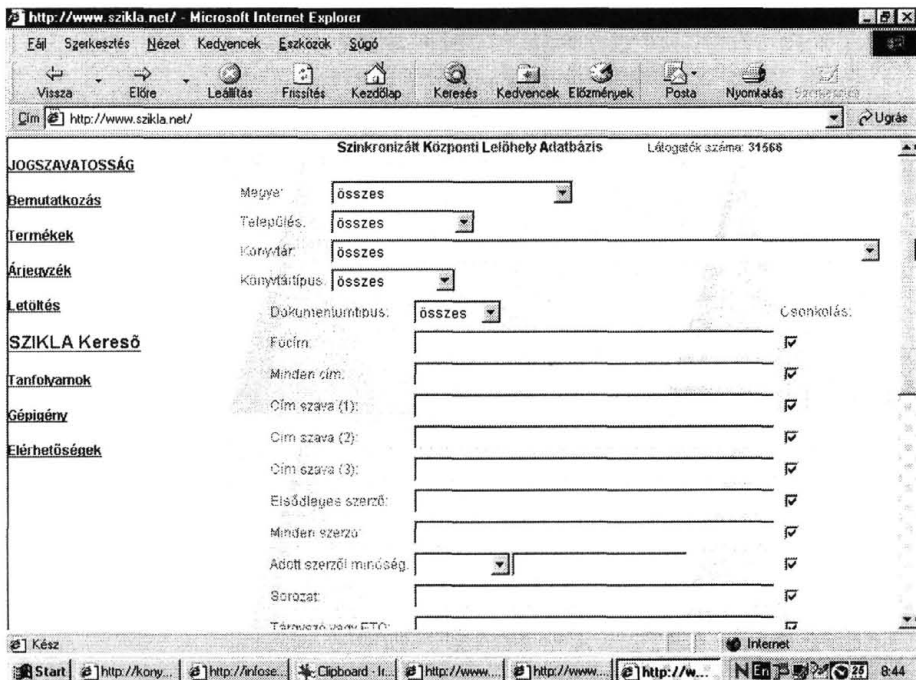
az egyes részlegek bejárhatók, sem a bejárható helyekre nem jellemző a súlyos, tekintélyes keretbe zártság, amit a szimbólum sugall. A mozgó panorámafelvevételek megtekintéséhez szükség van a Macromedia Flash Player alkalmazásra, előzékenyen ide helyzeték letöltőikonját. (Az már saját lehetőségeinktől függ, hogy vállalkozhatunk-e letöltésre...) Kár akár apró figyelmetlenséggel elrontani egy ilyen oldal összhangját: a képernyő közepére eső *Angol nyelvű elektronikus folyóirat-cikkek* menüsort az összes többi balra zárttal szemben sorkizárttá tették, s ettől ez szétesik! Szerepel egy ajánlás az oldal legalján, amelyhez oldalgörgetéssel jutunk el, eszerint 800×600-as felbontással javasolják az oldalak megtekintését. Erre váltva is lapozni kell, s nem javít, inkább ront az élményen.

A főoldal *Könyvtárunk* menüpontja alatt névadójukról és a könyvtár történetéről kínálnak érdekes olvasnivalót, majd a jelenlegi munkatársak névjegyzéke, elérhetősége s egy könyvtári megközelítésű linkgyűjtemény következik.

Zavarba jövünk, mert nem pontosan derül ki, hova jutottunk, amikor a könyvtár katalógusát keressük fel. A feltároló lap ugyanis a SZIKLA (Szinkronizált Közpon-ti Lelőhely Adatbázis) weboldala. A látvány azért is kelt meglepetést, mert (noha nem szeretnénk ezzel megterhelni a cikksorozat eredeti szándékát, s a Szirén körüli eseményeket bármilyen módon elemezni, de:) itt egy szavazatot látunk a SZIKLA-21 mellett. Annak ellenére, hogy az „ellenlábás” Szirén 9 országos körútjának Heves megyei állomása a Szirén-használókat a hírek szerint a 9-es verzió mellé állította. Abban a keresés még „egy lépésben egysíki”, itt meg az összes többi könyvtári rendszerben megszokotthoz hasonló, egyidejűleg több keresőszempontot vizsgáló lehetőséget látunk. A megoldás valószínűleg nem kész, nem lezárt, hiszen ha szer-

zői minőség szerint is szeretnénk szűrni, a felajánlott szerzői minőség mindössze fordító és illusztrátor, noha tudjuk, magában a rendszerben természetesen ennél sokkal több van. A keresőmezők közé illeszthető logikai operátor minden mezőre vonatkozóan egységesen csak „és”, illetve „vagy” lehet. Ám most látszik igazán a Szirén-gyűjtemények fáradságos egybegyűjtésének eredménye: a kétmilliónál is több rekordban a gyűjtemény földrajzi elhelyezkedése s akár könyvtár- vagy dokumentumtípus szerint is szűrhetünk.

A *Megyei kitekintés* Heves megye könyvtárainak adattárát, a nyilvános könyvtárak országos adatbázisát és a *Kapcsolatot*, a Heves megyei könyvtáros Winword szövegszerkesztővel olvasható lapját kínálja. Közülük a középsőt többszöri próbálkozásra se sikerült megnyitnunk, vélhetően a hibás link miatt: az OSZK helyett a Könyvtári Intézet honlapján kell keresni ezt a gyűjteményt.

A linkekkel másutt is akad némi baj. Lentebb, a Heves Megyei Elektronikus Könyvtárba belépve a kápolnai csata kéziratban lévő története helyett a Centenarium és Füzesabony c. frást kapjuk.

A *Dokumentumok* alatt a könyvtár küldetésnyilatkozatát és a könyvtárhasználati szabályzatot olvashatjuk, a szervezeti és működési szabályzat azonban doc-formátumban nem nyílik meg, hanem letölthető.

Érdekes a honlap szerkesztőjének gondolkodásmódja: a Magyar Könyvtárosok Egyesülete Heves Megyei Szervezete menüpont alatt *belépési* lehetőséget találunk, és ezen a legtöbbször szervezeti belépést értünk, ezért kihagyjuk. Pedig nemcsak erről, sőt nem elsősorban erről van szó itt.

Végül a részlegek honlapjaiban csemegézhetünk, amelyek – mint ahogy jobbra az eddigiiek mindegyike is – a bal oldalon látható főmenüt megtartva a képernyő jobb szélének kétharmadában jelenik meg, kínálja a bármikor visszatérés lehetőségét a főmenübe. Az aloldallal rendelkező részlegek: feldolgozó osztály, fiókkönyvtárak, gyerekkönyvtár, helyismereti gyűjtemény, idegen nyelvi szakrészleg, közgazgatási részleg, olvasószolgálat, zeneműtár. Újdonság jellege miatt a közgazgatási részlegét nyitjuk meg, hogy megtudjuk, mi ez, de csak virtuális körbevideózást láthatunk a gyűjteményről.

Összegzés: a szemnek kellemes megoldásokat láthatunk az oldalakon, kialakításuk esztétikus. Egy alapos, mindenre kiterjedő teszteléssel akár tökéletessé is lehetne tenni a munkát. Visszatérően előfordul az oldalakon is, hogy az alapbeállítás-ként (egyébként jól) választott balra zárás helyett a bekezdések igazítása átáll sorkizártra, amitől a sorok szétesnek. Főként a szkennelt dokumentumokban gond van a karakterkódokkal, ő helyett kalapos ó-t találunk. Hasznos lenne a linkek végigtesztelése is. Egy ilyen jó és tartalmas lap megérdemel ennyi utómunkát.

Illyés Gyula Megyei Könyvtár (<http://www.igyuk.hu>)

Portáloldal benyomását kelti a szekszárdi megyei könyvtár honlapja, ahol az ember szeme szinte nem győz betelni a sok olvasnivalóval. Színvilágát tekintve a szürke különböző árnyalatai, valamint a fekete jelennek meg, amibe egy kis színt visz az oldal tetején elhelyezkedő képrészlet. Tulajdonképpen elmondható, hogy az olvasó

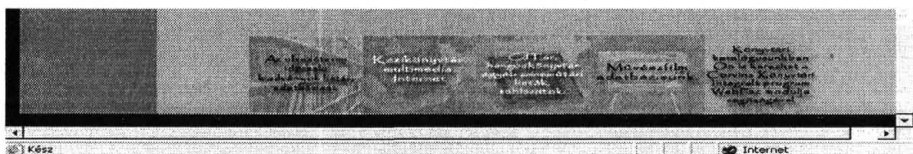
The screenshot shows a web browser window with the address bar displaying <http://www.igyuk.hu/>. The website header features the text "Illyés Gyula Megyei Könyvtár Szekszárd" and "Kiadványok listája". Below the header, there is a search bar with the placeholder text "Kérem, válasszon...". A sidebar on the left contains a list of categories: "Kölcsöző", "Olvasóterem", "Videokönyvtár", "Zeneműtár", "Nyelvtudó", "Gyerekkönyvtár", "Helyismeret", "Nemzeti gyűjtemény", "Portalgaleria", and "Egyebek". The main content area displays a portrait of Illyés Gyula. To the right of the portrait, there is a text box titled "Köszöntjük könyvtárunkban!" which describes the library's collection of 300,000 documents and its mission to provide services to the region. The browser's status bar at the bottom shows "Kész" and "Internet".

minden lényeges információt megtalál a kezdőoldalon: szolgáltatások, elérhetőség, használati szabályok, rövid a gyűjtemény nagyságát érintő paraméterek, a névadóról szóló cikk, nyitva tartás, látogatószámmláló és még sorolhatnánk.

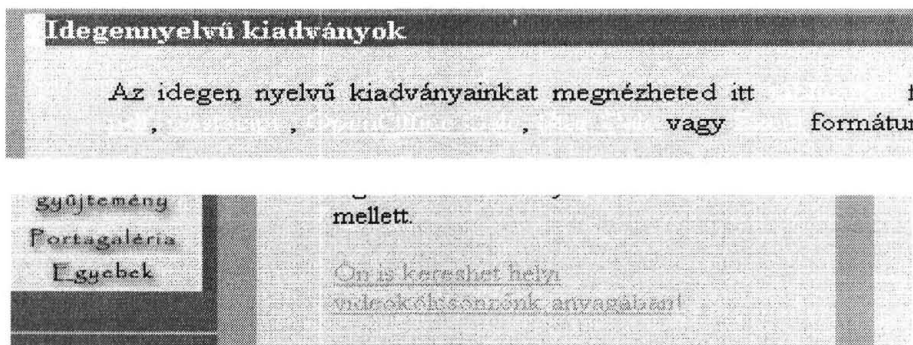
Figyelemfelkeltő animációval jelzik a friss hírekre mutató linket az oldal tetején. Emellett máris más könyvtári oldalakra is elléphetünk, ha a legördülő listából választunk, sőt több más jellegű weboldalra is találunk hivatkozásokat a főoldalon.

Közvetlenül elérhetjük innen a könyvtár különböző gyűjteményeit, amelyek alatt csak itt a főoldalon találunk egy legördülő menüt is, ez a lista, meg lehet, más sorrendben, de ugyanazokat a menüpontokat tartalmazza, mint amelyek feljebb már megjelentek egyszer. Felmerül a kérdés, hogy szükség van-e két különféle stílusú, de ugyanazt tartalmazó menüre az oldalon.

A kölcsönzésről szóló oldalon találjuk meg az olvasói katalógust, amely a Corvina integrált könyvtári rendszer webkatalógusa. A főoldalról erre egyáltalán nincs közvetlen hivatkozás, de talán így sem nehéz megtalálni. Minden oldalon alul és felül is megtaláljuk a főoldalra visszavezető kapcsolatot, bár nehéz a szürke alapon a narancssárga linket olvasni. Szinte minden részleg oldaláról, ahogyan a főoldalról is, elugorhatunk a *Használati Szabályzat*hoz. Némely oldal alján találhatóunk egy képösszeállítást, amely az egyes részlegek szolgáltatásait tartalmazza, nem linkelhető formában. Érthetetlen, hogy a kölcsönző miért hiányzik az olvasóterem oldaláról, vagy miért éppen a többi oldalon van jelen.

Az olvasóterem lapjáról tekinthetjük meg, hogy a könyvtárba mely periodikák járnak. A figyelmes olvasó ha végiglépked ezeken a listákon, felfigyelhet a könyvtár honlapjának megszólításbeli eltéréseire, ugyanis van ahol magázó, van ahol pedig tegeződő formát használnak.

Az egyes dokumentumtípusok lapjairól közvetlen kapcsolat vezet a könyvtár katalógusfelületére. A Zeneműtár oldaláról pedig a hangoskönyvtár vakoknak és gyengénlátóknak fenntartott kazettáinak a listája is megtalálható.

A gyermekolvasóknak nyújtott szolgáltatások oldalán linkelhetünk a gyerek-könyvtár számára készített különálló oldalra, de az sajnos a könyvtár honlapjának az ablakában nyílik meg.

Itt egy kedves rajzos oldal fogad néhány jól átlátható menüponttal, ahol leírják a részleg szolgáltatásait, elérhetőségét (térképpel is segítve az odatalálást), továbbá hasznos, hogy fórumindítási lehetőség is szerepel a kínálatban. Sőt totón is törhetik a fiatalok a fejüket, de a kisebbek játékot is találnak, akik pedig valami új, érdekes olvasmányt keresnek, azok a könyvajánló oldalán böngészhetnek kedvükre. Tartalom szempontjából mindenképpen lekötik a fiatalabb korosztályt, csupán formailag lehetne tökéletesíteni a felnőtt részleg oldalára való visszalépési lehetőség biztosításával, és érdemes lenne működőképesé tenni a látogatószámlálót is.

A könyvtár virtuális látogatói számára mindenképpen hálás, hogy az egyes részek oldalán megtalálható a nyitva tartás, az elérhetőség, ahogyan a *Helyismeret* oldalán is látjuk. Némileg megakaszthatja a folyamatos navigálást, hogy itt sem működik a Nemzetiségi gyűjteményre való linkelés, ahogyan az tapasztalható a *Nyelvstúdió* egyik hivatkozásánál is. Ilyen mennyiségű oldal karbantartását, a hibás hivatkozások kiszűrését érdemes automatikusan, program segítségével elvégezni, ezzel kizárhatóak az ilyen esetben óhatatlanul előforduló humán jellegű tévedések.

A *Nemzetiségi gyűjtemények* lapon többek között betekintést nyerhet a látogató a Tolna megyei nemzetiségi gyűjtemények listájába, nemzetiségi honlapokat is ajánlanak, amelyek már frissítésre szorulnak, és hibájuk, hogy a kíváncsi találó hamar elvesztheti a kiinduló könyvtári oldalt. Tehát ezeknél is, ahogyan az *Egyebek* oldalon található többi hivatkozásnál is, mint minden, nem a könyvtár

honlapjához tartozó weboldalnál érdemes engedélyezni a külön ablakos megnyitást.

Bizonyára érdekes tartalommal szolgál majd később a *Portagaléria* oldal, ahogy arra utalás történik a könyvtár *Friss Hírek* oldalán.

Összességében a Tolna Megyei Könyvtár honlapja olvasó- és információcentrikus, igyekszik minden olyan tudnivalót kihelyezni, amelyre szüksége lehet az idelátogató tájékozódni kívánóknak. Széles szolgáltatási választék jellemzi a könyvtárt nem csak a virtuális világban. Ugyan nem olvasható, de rejtett üzenetként érezhető, hogy érdemes ellátogatni a művelődni, tájékozódni vágyó helyi lakosoknak és a Szekszárdra látogatóknak egyaránt a Széchenyi út 51. szám alá.

Berzsenyi Dániel Megyei Könyvtár

(<http://www.bdmk.hu>)

Egyszerű színvilággal, pusztán néhány figyelemfelkeltő elemmel jelentkezik be a könyvtár alul copyright-jelzéssel ellátott főoldala. Ez az egyszerű forma mindenképpen előny azok számára, akik karakteres böngészőt használnak, vagy nem töltik le a képeket. Ami a tesztelés idejében igazán kiemelkedik, az egy eseményre, az „Éhen Gyula emlékülés”-re történő invitálás és a gyermekkönyvtár honlapjára csalogató animáció.

Berzsenyi Dániel Könyvtár

ÉHEN GYULA emlékülés

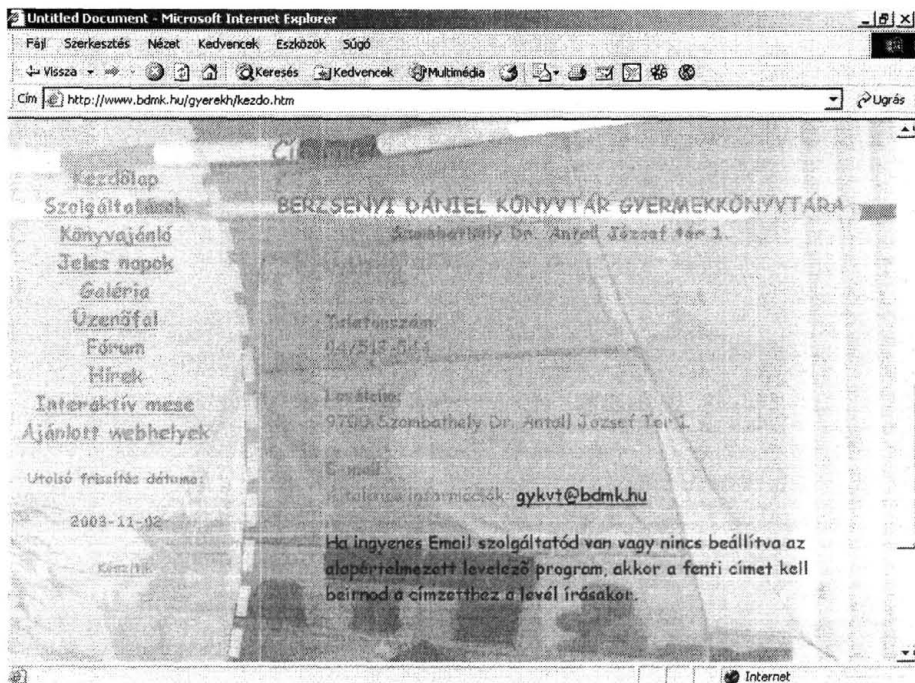
- [Könyvtárunkról](#)
  - [English](#)
  - [Deutsch](#)
- [Részletek](#)
- [A könyvtár használata](#)
- [Könyvtárközi kölcsönzés](#)
- [Aktuális](#)
  - [Folyóiratok](#)
  - [Kiadványok](#)
  - [Kutatói regiszter](#)
  - [Rendezvények](#)
  - [Vas Megye Irodalma](#)
  - [Vas Digitalis Könyvtár](#)
  - [Video gyűjtemény](#)
- [OPAC Keresés a könyvtár katalógusában](#)
- [Kitekintés](#)
- [Alsóéri MMLK](#)
- [Vas megye könyvtarai](#)
- [F-Mail címeink](#)

Kezdjük is virtuális látogatásunkat a gyermekkönyvtári honlapon, ahol technikailag két változat megtekintésére lesz lehetőségünk a későbbiekben. Az egyik a

flash, a másik pedig az egyszerű html-formátumú honlap. A flash-es változat elkészültéig csak a html-verzió tekinthető meg.

A bejövő oldal háttere minden bizonnyal a gyermekkönyvtárt ábrázolja, de néhol nem válik el tőle élesen a szöveg, különösen a html-verzió oldalán, ahol megint más háttérkép fogad, ami bizonyos szempontból mozgalmasságot sugallhat, de a rajta lévő narancssárga és piros betűk zavaróan világosak.

Praktikus módon megtalálható a főoldalon a könyvtár elérhetősége, a módosítás dátuma, a támogató intézmények. A bal oldali menüből választva pedig olvashatjuk a gyermekkönyvtár szolgáltatásait, aktuális és régebbi könyvajánlásokat, az aktuális hónap jeles napjait és ezzel kapcsolatos rejtvényeket. A *Galéria* menü alatt képeket várnánk, de inkább népszokások ismertetése került ide. Az *Üzenőfal* alatt ugyan olvashatjuk, hogy azt az oldalt a gyermekek szerkesztik, mégsem valódi fórumoldalt látunk, hanem csupán egy e-mail címet. A beérkező e-mailek nyilván a könyvtárosok és/vagy webszerkesztő jóváhagyásával, esetleg „cenzúrázva” kerülnek ki az oldalra, ami jelzi, hogy mégsem egészében csak az olvasó szerkeszti azt az oldalt. Találunk *Fórum* címmel is menüt, ahol különböző megvitatni való témákat ajánlhatnak az olvasók, de láthatólag még tesztelés alatt áll ez a szolgáltatás: a *Belépés* gomb hibüzenetet ad.

Aktuális hírekről, rendezvényekről is értesülhetnek a gyermekkönyvtár virtuális olvasói, de lehetőségük van folytatásos mesét is írni az *Interaktív mese* oldalon, sőt számos játékos oldal között is kedvükre tallózhatnak az *Ajánlott webhelyek* lapon, ahova maguk is ajánlhatnak linkeket. Megtaláljuk a honlap végén a tartalmi és technikai szerkesztőket, akiknek ezúton csak annyit üzennénk, hogy jobb lenne

kicsit kontrasztosabb színvilággal felépíteni a honlapot, valamint kívánatos a „kezdő.htm” fájlnak is címet adni, hogy a böngésző címsora ne az „Untitled Document” feliratot mutassa. Ezekre az apró dolgokra érdemes figyelni, hogy valóban látványos is legyen az oldal a gazdag tartalom mellett.

A Berzsenyi Dániel Könyvtár felnőtteknek szóló honlapja a könyvtárról szóló információkkal indul, ahol egyebek mellett olvashatunk a szolgáltatásokról, kiadványokról, állományról, adatbázisokról nemcsak magyarul, hanem angol és német nyelven is.

A navigálási lehetőség először nehézkesnek tűnik, bár valószínű, aki gyakori látogatója a honlapnak, már becsukott szemmel is tudja, hogy a jobb felső sarkban lévő kis ikonnal lehet visszalépni a főoldal menüjéhez. Lépegetve az egyes oldalak között mégis úgy tűnik, hálás lenne, ha minden oldalon valahol megjelenéne a honlap egyes menüpontjai. Ennek a kialakításnak viszont pozitívuma, hogy ügyeltek az íménti kis ikon feliratára: ha esetleg nem töltjük le a képeket, akkor is látható, hogy mire kell kattintani, hogy visszaléphessünk a menühöz.

Külön oldalakon mutatkoznak be a könyvtár egyes részlegei a fiókkönyvtárakkal együtt, nyitva tartással, képekkel gazdagítva. Egyedül a gyermekkönyvtár leírásából hiányzik a gyermekkönyvtári honlapra mutató link.

Az olvasó számára elrémisztően hosszú könyvtárhasználati szabályzatot érdemes lenne „emészthető” módon tagolni, esetleg a gyakran keresett információkat kiemelni, hogy a látogatóknak kedvük legyen már előre megismerni a szabályokat a későbbi esetleges félreértések elkerülése érdekében.

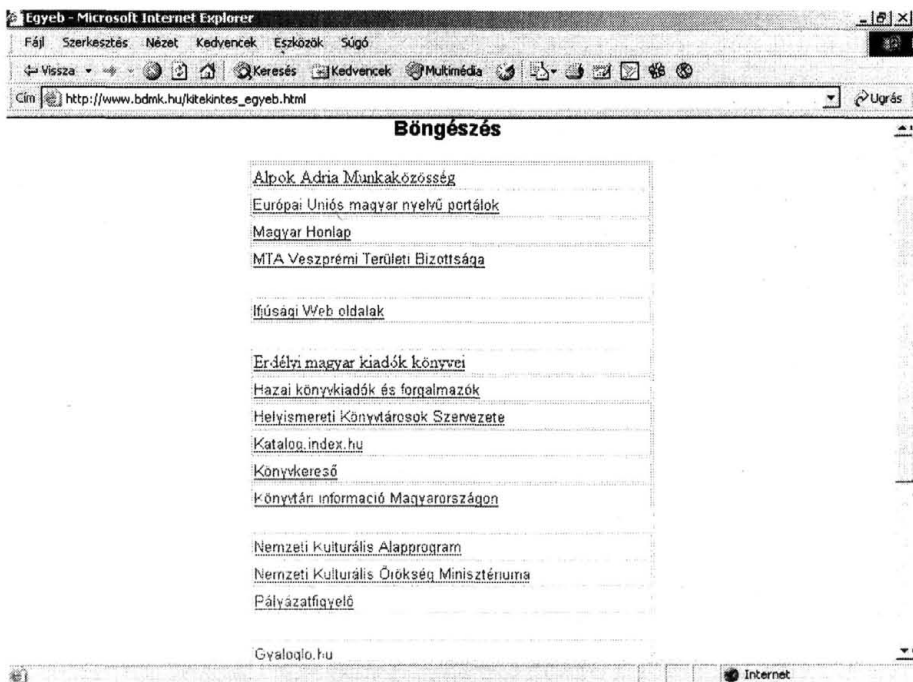
Az *Aktuális* alatt nem csak híreket, rendezvényeket találunk, hanem a könyvtár folyóiratlistáját (megjegyzendő, hogy a rövidítések nem mindenki számára lehetnek egyértelműek, valahol tehát jó lenne jelmagyarázattal ellátni a felsorolás rövidítéseit), de találunk még ebben a rovatban kutatói regisztert, felajánlott kiadványokat, tallózhatunk a Vas megyéről szóló irodalomban, a könyvtár videógyűjteményében, sőt igazi csemege lehet a 2003-ban létrehozott Vasi Digitális Könyvtár adatbázisa. Ehelyütt a Vas megyéről szóló munkák között böngészhetünk, vagy kulcsszavas keresést alkalmazhatunk a bibliográfiai adatok és a teljes digitalizált művek között.

Több tucat linket találunk bizonyos szempontok szerint csoportosítva a *Kitekintés* menüpont alatt, vegyesen olvasóknak és a szakmának szánt hivatkozásokkal, amelyek közül a *Böngészés* kicsit „kakukktojásnak” tűnhet, talán maguk a szerkesztők sem tudták hova sorolni az ott lévő honlapokat. Mindenesetre logikailag nem egyértelmű, hogy mi alapján sorolták egybe a portálokat, minisztériumi oldalt, pályázatokról szóló honlapot, de olyan hivatkozásokat is, amelyeket párhuzamosan más csoportokban is feltüntettek már.

A könyvtár főmenüjében kapott helyet az *Alsóőri MMK* nevű menüpont, amellyel máris elhagyhatjuk a megyei könyvtár oldalát, és átléphetünk az alsóőri Magyar Média- és Információközpont honlapjára, amely igen széles szolgáltatási körű intézmény. Mi azonban a megyei könyvtárak honlapjának elemzését vállaltuk, így – nem engedve az új tartalom csábításának – visszalépünk a Berzsenyi Dániel Megyei Könyvtárhoz.

Igen érdekes megoldással találkozunk a *Vas megye könyvtárai* oldalon, ugyanis a táblázat első oszlopában a településnevek grafikaként jelennek meg, a könyvtár

eddig oldalainak stílusától teljesen eltérően. Ennél nagyobb probléma, hogy ha a képeket nem töltjük le, akkor nem tudni, hogy melyik sorban melyik település könyvtárára vonatkozó adatokat láthatjuk.

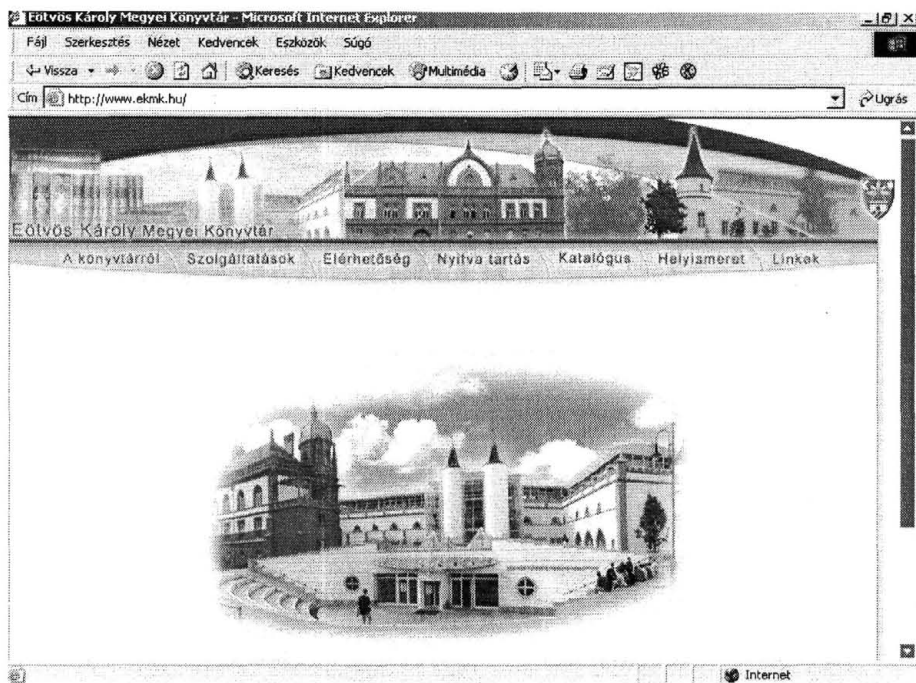
A menüsor végén foglal helyet a könyvtár dolgozóinak és részlegeinek elektronikus címlistája, valamint véleményt, javaslatot is írhatunk, bár nem tudni kinek fogalmazzuk a levelet, hiszen szintén csak egy e-mail cím van az utolsó menü alatt, amely nem egyezik az előbbi címlista egyik elemével sem.

Összegzésként elmondhatjuk: tartalmilag gazdag honlappal ismerkedhettünk meg, csak néhol rontja az összehatást a formai kuszaság. A honlap hamar áttekinthető, és érezhető, hogy folyamatosan fejlesztik. Külön hasznos lehet a széles körű internetes kitekintés más honlapokra, adatbázisokra, gyűjteményekre. Remélhetőleg a fejlesztés idővel kiter az idegen nyelvű megjelenítésére, az interaktívabb felületek kialakítására. Jelenleg a letöltési sebesség a kevés képalkalmazás miatt megfelelő, és erre érdemes lesz figyelni a flash technológiájú oldalak kialakításakor is.

Eötvös Károly Megyei Könyvtár (<http://www.ekmk.hu>)

Felhőátvonulásra lehetünk figyelmesek, ha behívjuk az oldalt, ugyanis a közepső képen nem tudni mit jelképeznek a felújított megyei könyvtár főbejárata felett „átrohanó” felhők.

A letöltési sebesség nem lassul számottevően ettől a kis flash-animációtól. Az oldalak stílusa, a fehér és barna ötvözete kellemes benyomást kelt, a folyamatosan

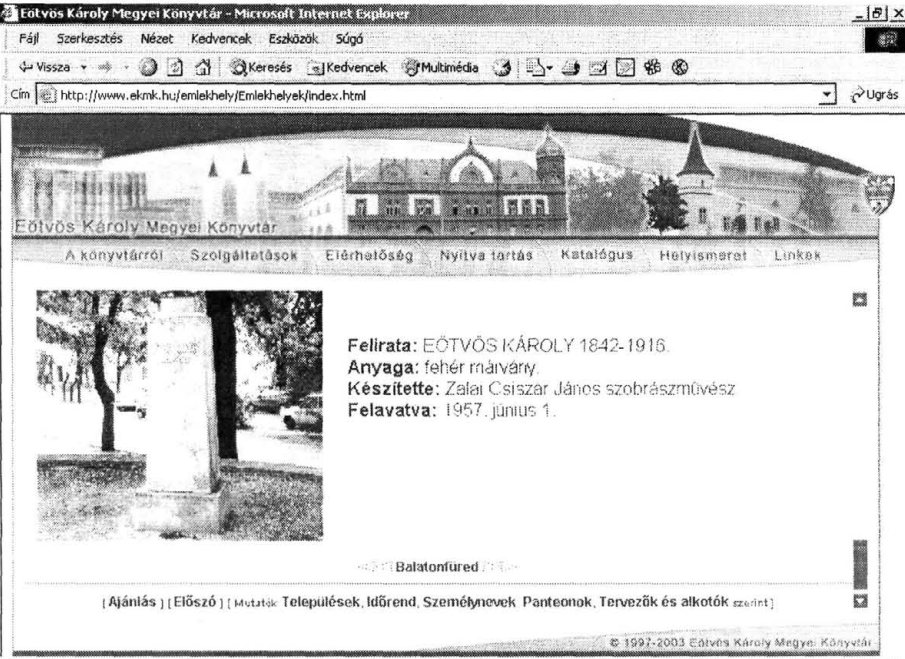
jelenlévő menüsor pedig kényelmes navigálást tesz lehetővé, amiből talán csak a főoldalra való visszalépési lehetőség hiányzik. Idegen nyelvű honlapváltozatot nem találunk, csak a *Helyismeret* oldal bizonyos elemeinél. Ezt talán praktikus lenne bővíteni a teljes honlapra. Egyébként azonban minden, a könyvtárra és az épületre vonatkozó információ elolvasható egészen a hírlap- és folyóiratolvasóban található kávé- és italautomatáig, valamint a visszahívható nyilvános telefonfülkéig terjedően.

Olvashatunk a könyvtár történetéről felépítéséről, szolgáltatásairól, elérhetőségéről, nyitva tartásáról. Külön menüpont (*Helyismeret*) címlistája alól érhetőek el a környező megyei és városi könyvtárak, felsőoktatási intézmények és irodalmi folyóiratok oldalai.

Külön figyelmet érdemel, és valljuk be, nem is gondolnánk első ránézésre, hogy az eddigi tényszerű szöveges információk, külső hivatkozások után olyan „gyöngyszemekre” bukkanhatunk a honlap egyik zugában, mint amilyen a Veszprém Megyei Helyismereti Tár bibliográfia-, katalógus- és digitalizált lexikongyűjteménye. A külföldi minta szerint valóban portál stílusú oldal vállalása („*Reményeink szerint olyan honlapot sikerül létrehozunk, amely a helyismereti kutatók és Veszprém megye múltja, jelene iránt érdeklődők minden igényét egy helyen tudja kielégíteni.*”) – elmondhatjuk – valóban teljesült. Dicséretes, hogy nemcsak a saját anyagaikat teszik közzé, hanem a világhálón fellelhető egyéb, a témához tartozó elektronikus dokumentumokra is kitekintést adnak, és az így létrejött címlista angol nyelven is elérhető az adatbázisgyűjteményhez írt ajánlóval egyetemben. Talán egyetlen észrevételt tennénk, mely szerint a portáloldal létrehozását finanszírozó vagy támogató intézmények logói mögé érdemes lenne a hozzájuk vezető linket csatolni, vagy leg-

alább a dokumentum forrásában képekhez az intézmény nevét beilleszteni, mert nem biztos, hogy a csupasz logók mindenki számára egyértelműek.

Az egyes adatbázisok több szempontú visszakeresési lehetőséget biztosítanak, az egyéb digitalizált műveket megfelelő navigálási pontokkal szerelték fel, mint például az *Emlékhelyek Veszprém megyében* című képes lexikont is.

The screenshot shows a web browser window displaying the website of the Eötvös Károly Megyei Könyvtár. The page features a header with the library's name and a navigation menu. The main content area displays a photograph of a stone monument in a park-like setting. To the right of the image, the following information is provided:

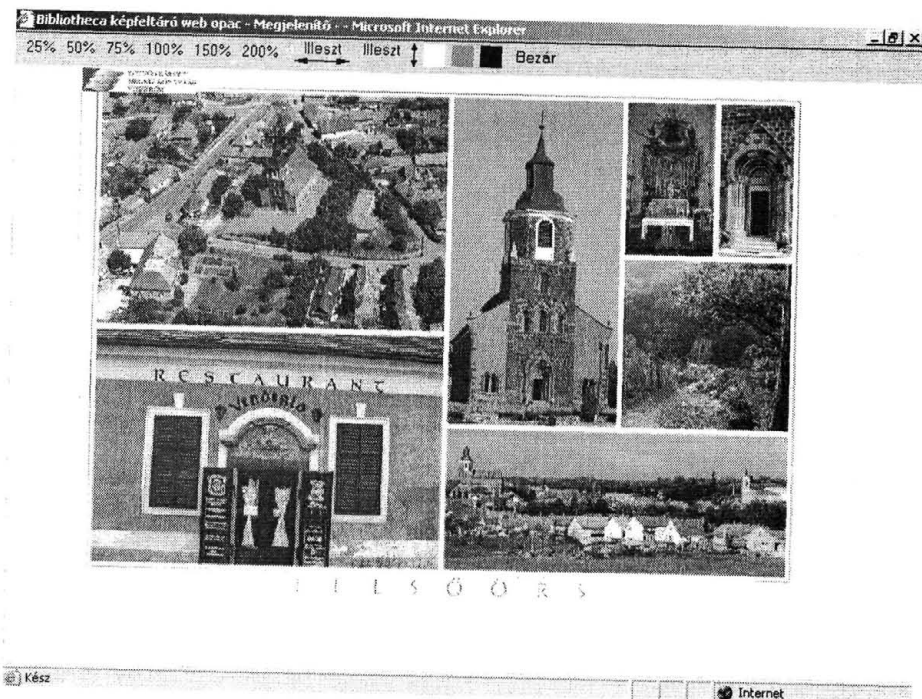
Felirata: EÖTVÖS KÁROLY 1842-1916.
Anyaga: fehér márvány
Készítette: Zalai Csizsar János szobrászművész
Felavatva: 1957. június 1.

Below the image, the location is identified as Balatonfüred. At the bottom of the page, there is a footer with copyright information: © 1997-2003 Eötvös Károly Megyei Könyvtár.

Jelenleg Magyarországon kevés párja akad az itt található *Veszprém megyei képeslapok* címmel szereplő digitalizált képeslapgyűjteménynek. Tartozik hozzá egy keresőfelület is, ahol lehetőségünk van cím, bizonyos esetekben megjelenési dátum vagy éppen a helységneveket tartalmazó tárgyszavak szerint keresni, a találatokat pedig cím vagy dátum szerint rendezni. A találati halmazban a lapok mindkét oldalát kattintással érhetjük el, és példaértékű, hogy az ilyen vállalkozásoknál gyakran felmerülő copyright-jelzés feltüntetését is sikerült megoldani, ahogyan a következő oldalon levő kép bal felső sarkában is látszódik.

Sajnos cikkünk terjedelmi korlátai miatt nem időzhetünk tovább a veszprémi könyvtár digitalizált gyűjteményénél, így, visszapillantva a könyvtár főmenüjére, találunk még külön linkajánlót, ahol egyebek mellett más művelődési intézmények honlapjait ajánlják. Megjegyzendő, hogy ezen a linkajánlón is található már hibás hivatkozás, mint például a *Városi Könyvtár Tatabánya* linknél, ahol a helyes cím: <http://www.vktatabanya.uni.hu/> lenne a jelenleg található <http://web.axelero.hu/tlv28/> cím helyett.

Összegzésként elmondható: mindenképpen érdeme a könyvtárnak, hogy jól komponált, fölösleges grafikai elemektől mentes felületen kínálja szolgáltatásait, amit talán az is jelez, hogy egyes oldalaktól nehezen tudunk elszabadulni, ahogy

egy jó könyvet is nehezen teszünk le. Szükség van az ilyen jellegű összeállítókra, könyvtári portálokra, hiszen ez az egyik útja lehet, hogy a keresők által nem fedett területek, vagyis a „láthatatlan web” rejtelmébe is betekintést nyerhessünk. Ehhez pedig szükség van és lesz a szemfüles könyvtárosokra, információszakemberekre. Ha pedig sikerült a „virtuális információs csomagunkat” a hálón keresztül hozzáférhetővé tenni, soha nem feledhetjük, hogy ez a szolgáltatás is folyamatos törődést igényel, ahogyan a hagyományos könyvtár polcain lévő dokumentumok.

Deák Ferenc Megyei Könyvtár (<http://www.dfmk.hu>)

A honlap háttere kicsit zsúfolt még akkor is, ha oly fontos a könyvtár számára a névadó. Jelenleg az ismétlődő arckép előtti szöveget meglehetősen nehéz olvasni, zavaró az összhatás.

Tartalmilag pedig nem elsősorban a könyvtári szolgáltatásokkal találjuk szembe magunkat, hanem könyvtári szerveren lévő egyéb intézmények honlapjainak a címével. Hasznos és jól kiemelkedik a Textlib alapokon nyugvó *Online katalógus*, de a vizsgálat idején nem volt elérhető.

Más formával jelentkezik a gyermekkönyvtár honlapja, a böngésző címsorában, sajnos, a szembetűnő „Untitled Document” felirattal. Ettől függetlenül ez az oldal látványos, de mégsem túl sok grafikával rendelkezik, és mókás, nem mindennapi a menükínálat megoldása sem.

Deák Ferenc Megyei Könyvtár Home Page - Zalaegerszeg Hungary - Microsoft Internet Explorer

Fájl Szerkesztés Nézet Kedvencek Eszközök Súly

← Vissza → Keresés Kedvencek Multimédia

Cím http://www.dfmk.hu/ Ugrás

DEÁK FERENC MEGYEI KÖNYVTÁR

● **A könyvtári hálózathoz kapcsolódó intézmények**

BGF Pannóniai és Szávaieli Főiskolai Kar Zalaegerszegi Intézete
 Könyvtár
 Matematika-Statistika Tanszék

Pécsi Tudományegyetem Egészségügyi Főiskolai Kar Zalaegerszegi Tagozat
 József Attila Városi Könyvtár
 Báthory I. Kezdekedelmi és Vendéglámpári Szakközép- és Szakmunkásképző Iskola
 Csány László Közgazdasági Szakközépiskola
 Zrínyi Miklós Gimnázium
 Zala Megyei Kórház - Orvosi Könyvtár
 Zala Megyei Múzeumok Igazgatósága

● **Online katalógus**
 ● **Gyermekkönyvtárunk honlapja**

Internet

Hasznos tudnivalóként szolgál az elérhetőség, a nyitva tartás, a látogatók száma. Csábító a könyvtár történetét követő képes könyvtárbemutató, barátságos hangulatot teremt, hogy a látogatók már előre itt a honlapon megismerkedhetnek a gyermekkönyvtárosokkal, így a helyszínen már tudni fogják, kiket is kell megszólítani egy-egy kérdéssel. Itt a honlapon megtalálható mindegyikük elektronikus

Untitled Document - Microsoft Internet Explorer

Fájl Szerkesztés Nézet Kedvencek Eszközök Súly

← Vissza → Keresés Kedvencek Multimédia

Cím http://www.dfmk.hu/~gyerek/ink2.html Ugrás

● Gyermekkönyvtárunk rövid története

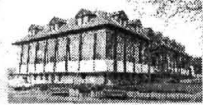
● Ismertető

- Szolgáltatásaink képes bemutatása
- Szolgáltatásaink
- A gyermekkönyvtár használatának legfontosabb szabályai
- Foglalkozások
- Rendezvények
- Játékok

● Gondolkodjunk együtt!

- Kulturális programajánló
- Zalai Gyermekkönyvtáros Műhely
- Kiadványaink

Gyermekkönyvtárunk a Deák Ferenc Megyei Könyvtár tetőterében található

Alapszolgáltatásunk a kölcsönzés

A folyóiratlapozóban kedvenc újságaitokat olvashatjátok

Gyermekfoglalkozás az olvasóteremben

Miért jó olvasni?

Internet-labor megnyitója és használata

Internet

postacíme is. Tallózhatunk a szolgáltatások között, ahol CD-ROM-lista, folyóiratjegyzék kínálkozik. Hasznos és fontos lenne a folyamatos aktualizálás, valamint a frissítés dátuma, hogy ne merüljön fel a látogatóban az elavultság gyanúja. Az internethasználathoz szükséges „Jószándék nyilatkozat” vajon azért tartalmazza az olvasójegyszám, aláírás és dátum helyét, mert kinyomtatva és kitöltve elfogadják a könyvtárban, vagy csak azért került fel így a honlapra, hogy lássa a gyermek, mit kell majd aláírnia ahhoz, hogy internetezhessen?

Egyértelműek a használati szabályok, de – ahogyan az eddigi oldalaknál is – hiányzik a főoldalra való visszalépési lehetőség. Itt a „*Könyvtárpártoló olvasójegy*” kapcsolathoz tartozó „*sokkicsi.gif*” nevű fájl praktikusabb formában is hozzá lehetett volna szerkeszteni az oldalhoz, legalább egy visszalépési lehetőséget felkínálva, mert így meglehetősen elnagyolt hatást kelt az egyébként jól komponált oldalakhoz képest.

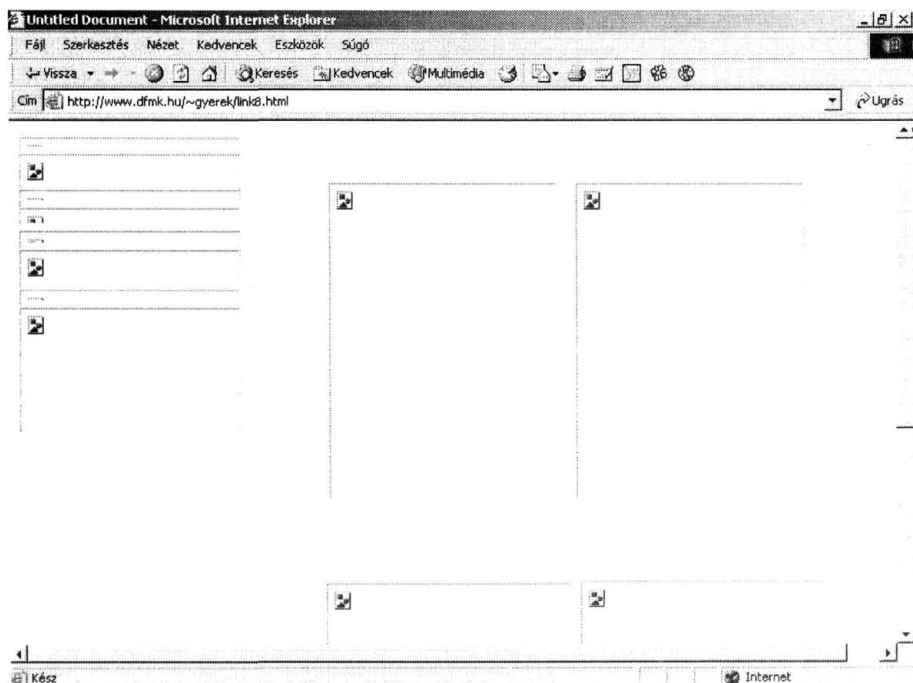
A *Foglalkozások* és a *Rendezvények* menüpontnál sajnálatos, hogy a 2002/2003-as tanévvel véget ér az ajánlatok listája.

Kárpótlásként fordulunk a *Játékok* oldalra, ahol „Könyvfaló Benedek” képét kirakós játékként kínálják a könyvtárosok, méghozzá a következő szövegezéssel: „*Amennyiben van rá lehetőséged, nyomtasd ki az alábbi képet, majd vágd ki a képdarabokat.*” Megpróbáltuk, nem sikerült, és nem a kirakási képességgel volt gond. Ha megnézzük a kép méretét (32,74×44,7 cm), látható, hogy bőven meghaladja az A/4-es méretet (21×29,7 cm). Így, valljuk be, ha nem rendelkezünk A/3-as méretben nyomtatni képes nyomtatóval, akkor többféle ügyeskedés közül kell választanunk, hogy a valódi feladatként kínált összerakásig eljuthassunk. Például egy arra alkalmas képszerkesztőben átméretezzük a képet, esetleg részleteiben nyomtatjuk ki, és úgy próbálkozunk... Ezek után már csak az a kérdés, hogy ki az, aki ennyit fárad ezzel. A ma elérhető és megvalósítható technológiák ismeretében könnyebben, esetleg on-line játszható játékokkal érdemes a honlapra csábítani a közönséget.

„Gondolkodjunk együtt!” felhívással jelenik meg a következő oldal, ahol egy „fórum” jelentkezik. Nem meríti ki azonban az internetes fórum fogalmát, ugyanis az interaktivitás csöppnyi jele sem mutatkozik, még egy e-mail cím sincs kinn, ahova várnák a témához kapcsolódó írásokat, tapasztalatokat. Megjegyzendő: az egész oldal nem a gyerekeket célozza meg, hanem sokkal inkább a felnőtteknek, a könyvtárosoknak ad ötleteket, hogyan lehet a gyermekeket értő olvasóvá nevelni. Érdemes elgondolkozni, hogy ez az oldal ide tartozik-e vagy pedig a felnőtt könyvtári lapok közé, esetleg egy *Szakmai fórum* menü alá. Ehhez a felvetett kérdéshez sorolható a *Zalai Gyermekkönyvtáros Műhely* oldala, ahol szintén nem annyira a gyermekeknek, mint inkább a szakmának szánt információkat olvashatunk. Hosszú távon érdemes megfontolni, hogy a gyermekkönyvtári honlapot kiknek készítjük, és általában véve is hasznos a könyvtáros szakmának, illetve az olvasóknak szóló tartalmakat elválasztani, hogy mindenki hamarabb találja meg az őt érdeklő felületet. Még az olyan megoldás is elfogadható, mint a *Gyermekkönyvtárunk rövid története* oldal első figyelemfelhívó mondata: Felnőtteknek ajánljuk!

Itt is része a honlapnak a linkajánló, de ennél is előjönnek a korábban más intézményeknél is tapasztalt hibák: a linkek nem külön ablakban nyílnak meg, és eme kevés ajánlatban is vannak nem működő hivatkozások.

Érdekes módszertani füzetek címlapképeit láthatjuk a *Kiadványaink* oldalon, kár, hogy ízelítőt csak az utolsóra kattintva kapunk. Ennél is nagyobb probléma, hogy aki nem tölti le a képeket a weboldalhoz, azt meglehetősen csupasz látvány fogadja, ahogy az alábbi példán „látszik”.

Szeretnénk visszalépni a könyvtár felnőtt részlegéhez, ezt azonban csak a böngésző címsorának módosításával tehetjük meg.

Lehet, hogy csak a mi hibánk, de az oldal áttekintésekor nehezen tűnik fel a sok szembetűnő hivatkozás között, hogy magáról a könyvtárról az oldalon lévő legnagyobb betűtípussal írt „Deák Ferenc Megyei Könyvtár” szövegre kattintva kaphatunk információt. Elgondolkoztató, hogy egy megyei könyvtár számára mi az, ami fontos: a szerverein elhelyezett más tartalmú honlapok vagy az olvasóknak szánt információ és a szolgáltatásaihoz kapcsolódó anyagok. Jelen esetben tagadhatatlan, hogy mindenre találunk példát, de elég sajtóságos fontossági sorrendben.

Előre kerültek a könyvtári hálózatba kapcsolódó intézmények esetenként nem működő hivatkozásai. Majd a korábban már említett, remélhetőleg csak pillanatnyilag nem működő *Online Katalógus*, a *Gyermekkönyvtárunk honlapja*, és számos hasznos bibliográfia, digitális gyűjtemény, amit szerencsés lenne egységbe szervezni és csoportosítani. Jelenleg ugyanis egy felsorolásban találkozhatunk Nádas Péter bibliográfiájával, a *Kutyaház* „első magyar kutyás otlap” című oldallal, és sorolhatnánk még a sci-fi kategóriába eső honlapot vagy a végképp „vegyes felvágott” *Egyéni honlapok* néhol pikáns, néhol üzleti célú, néhol politikai indítatású vagy éppenséggel tudományos jellegű oldalait.

Ez

Dr. Gyenesei Attila honlapja

E honlap célkitűzése saját magának lenni a legfontosabb és legkedveltebb honlapnak.

gömi's page

Sok dolog érdekel, de legjobban a ZENE, a SZÁMÍTÓGÉP, és egyéb nyulatáncok... Itt alul találsz pár dolgot.

Azt hiszem, jó helyen jársz...

A legfontosabb dolgok az életben...

- a Coca-Cola
- a másik nem

Jó helyen járunk? Olvasóink bizonyára elnézik, ha a szakmánál maradván a fenti honlapokat egyéni felfedezésre bízjuk. A könyvtár főoldaláról két kattintással elérhető tartalmakat azonban kicsit magyarázza a könyvtár egyik célkitűzése: „Könyvtárunk feladatul tűzte ki a kapcsolatok fenntartását és ápolását beiratkozott olvasóinkkal, valamint a honlapunkat meglátogató érdeklődőkkel a világhálón keresztül is.” Joggal mondhatják azok, akik eme cikket összevetik a honlappal, hogy ez a célkitűzés máshol és más jelleggel vállalt célkitűzés, de mégis ide nagyon is passzol.

Akár mennyire is tartalomdúsak és a böngészők számára talán fontosak az oldalak (ahogy az a főoldal alján lévő vendégkönyv eddigi bejegyzéseiből kiderül), ennek ellenére a magyarság tudományos munkásságát, történelmét, irodalmát stb. reprezentáló bibliográfiáknak méltóbb környezetet lehetne adni, mint egyszerű felsorolásban szerepeltetni a kutyákkal foglalkozó vagy a Star Trek Magazinról szóló oldal között. Természetesen, félreértés ne essék, ez nem azt jelenti, hogy alábecsülnénk egyik vagy másik tartalmat, de az ilyen széles körű információszolgáltatás során, más és más olvasóközönség megszólítása esetén elkerülhetetlen a megfelelő kategorizálás.

Mindezt és egyéb gondolatainkat meg is írhatjuk az oldalak készítőjének, ha az e-mail-es animációra kattintunk. Rápillanthatunk egyben a látogatók számára is, sőt a tartalmi bőséget fokozza, hogy még elléphetünk a ZalaNet vagy a Magyar Honlap oldalára, és még mindig csak a főoldalon járunk.

Ennyi csemege után lássuk, mit kínál maga a könyvtár, ha a nevére kattintunk? *Információk a Deák Ferenc Megyei Könyvtárról* oldalcímmel jelentkezik egy 5 pontból álló felsorolás. Első helyen arról értesülünk, hogy anyagilag támogathat-

juk a könyvtár szolgáltatásait és kiadói tevékenységét; a *Szolgáltatások* címszó alatt pedig valójában a díjszabásokat ismerhetjük meg, és mindjárt megtudhatjuk a „vétkekre” váró szankciókat is. A *Tudakozóban* meglehetősen eldugva találjuk a könyvtár címét, valamint lehetőségünk van a könyvtárosokkal elektronikus úton felvenni a kapcsolatot. A továbbiakban azután megismerhetjük a könyvtár részlegeinek nyitva tartását (amely szakvak bizony külön frandók, érdekes, hogy ez miért megy át oly nehezen a köztudatba), és végül, de nem utolsósorban kérdezhetünk a könyvtárosoktól, akik akár elektronikus úton is segítenek.

Összefoglalva a tapasztaltakat: magáról a könyvtárról, a rendezvényekről, eseményekről alig vagy egyáltalán semmit nem tudtunk meg, ellenben számos hasznos bibliográfia felületén keresgélhetünk, ha megtekintjük a Deák Ferenc Megyei Könyvtár honlapját. A főoldal és a ténylegesen a könyvtárhoz tartozó pár oldal háttere zavaró, a többi oldal azonban grafikájában és stílusában teljesen eltér ettől a pár oldaltól. Tartalmi szempontból némely oldal szinte páratlanul fontos gyűjteményként szolgál, még azt is megkockáztatjuk, hogy kevés könyvtári weboldal büszkélkedhet ennyi adatbázissal, azonnal elérhető digitális tartalommal. Éppen ezért lenne érdemes ezeknek nagyobb megbecsülést adni. Remélhetőleg a vendégkönyvbe írt javaslatokat is folyamatosan beépítik a honlaptervezés során.

Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár

(<http://www.fszek.hu>)

Végére értünk a megyei könyvtárak honlapszemléjének. A közművelődési könyvtárak legnagyobbikát, a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárt hagytuk a sor végére, ami semmiképpen nem sereghajtó szerep. Amint megnyitjuk weboldalukat, ékes bizonyítékát látjuk ennek. Gazdag kínálattal találkozunk a főlapon.

Az egyetlen statikus képernyőfelületen a karácsony környéki nyitvatartási rendet találjuk, bárhol másutt kattintunk, információk sokaságára lelünk.

Új szolgáltatásként a *webes könyvhosszabbítást* vehetjük igénybe (az összetett szó sajnálatosan két szóba írva), s jelentkezhetünk a *Könyvbarátra*, az olvasók levelezőlistájára. A lapról közvetlenül küldhetünk e-mailt az internetes tájékoztatásnak, a főigazgatói titkárságnak, a központi könyvtár különféle részlegeinek, és meghosszabbíthatjuk a kölcsönzést.

Az *Egyéb információk* között találjuk a használati szabályzatot, a díjtételeket s a központi könyvtár csoportos látogatási díjait. Impozáns szám látható a lap alján: 2000. augusztus vége óta több mint kétszázezren keresték fel a FSZEK honlapját.

Rendezvényeikről is a főlapon tájékoztatják az érdeklődőket. (Az egészségmegőrző program nyári bőrápolási tanácsai felett ugyan elszállt már az idő, de pl. a gyerekkönyvtári programjánló friss.)

Találunk egy passzív képernyőelemet a bal alsó sarokban, ez pedig furcsamód éppen az *Aktuális hírek*...

A gazdag kínálat felfedezését a képernyő bal oldalán a szinte cégtáblaszerű főmenüben folytathatjuk.

Az itteni „ajánlat”: *Központi Könyvtár* (részlegek, gyűjtemények, szolgáltatások, nyitva tartás, díjtételek, használati szabályok, könyvtártörténet [múlt, jelen,

jövő], kiállítási archívum, alaprajz), *Kerületi könyvtárak* (kerületenkénti felsorolás, szolgáltatási és használati ismertető, díjtételek).

Innen nyithatjuk meg a könyvtár Corvina katalógusát, amellyel angol nyelven is lehet kommunikálni.

A *letöltési lehetőségeket* a kerületi és fiókkönyvtári hálózatnak szánják, a *kiadványokra* nyilván szélesebb körben mutatkozik igény.

Telefonkönyv, vendégkönyv, hasznos linkek lapozhatók lentebb, s egyre biztosabban látjuk: ez az a lap, amelyet nem tudunk az apró zugokig végigbarangolni. Ezért is öröm, hogy utolsó menüpontként egy webterképre lelünk, amely ráadásul működik is... (érdekes módon ennek is minden oldalán előjön a passzív *Aktuális hírek*, és most már biztosak lehetünk benne: egy otffelejtetett folt az alapul használt lapon.)

Összegzés: nem kis felelősség a legnagyobb könyvtári hálózat honlapjának karbantartása, a vele járó nyilvánosság és megmérettetés vállalása. Látunk itt-ott ebben botlásokat, ezek azonban általánosan is jellemzik a könyvtári weblapokat, mint például a használt karakterkódok némi összevisszasága, a helyesírási bizonytalanságok és a tanácsstalanság abban, mi minden kerüljön fel a honlapra a könyvtárban tárolt, kezelt dokumentum- és információkincsből. Mindezt egybevetve is: a FSZEK-honlap tartalmi–formai megjelenésében nyugodt szívvel vállalható produktum.

Végő summázat

A szüret idején kezdett „elemzőtúránk” végéhez érkeztünk. Együtt látjuk immár a begyűjtött termést, s elégedettek lehetünk vele: találkoztunk jobbnál-jobb kezdeményezésekkel, láttunk persze tartalmi–formai furcsaságokat, és megszívlelendő tanulságokra is leltünk. Figyelmünket az utóbbiakra koncentráljuk, hogy megtaláljuk a hasznát a némi ódzkodással és nem kevés aggálllyal vállalt „barangolásnak”.

Hosszú távon mindenképpen hasznos a weboldal kidolgozását, karbantartását egy kézben összefogva jól átgondolt koncepcióra építeni, így elkerülhető az egyes oldalak megfogalmazás- és megjelenésbeli stíluskülönbsége. Az oldalakat lapozgatók számára is megnyugtató, ha egy-egy intézmény egységes felületen mutatja magát.

Számos hír és statisztika utal arra, hogy bővül a széles sávú, nagy sebességű internetelés lehetősége, ennek ellenére a tartalomra orientált megjelenítésre kell törekednünk, s ezt nem hátráltathatja a különlegességre törekvő formai megmunkálás.

Több felkeresett weboldalnál tapasztaltunk valószínűen a sietségből eredő hibákat a karakterkódolásban, a hiányzó, nem működő hivatkozásokban, elmaradt képfeliratokban, html helyett pdf-formátumú digitális anyagokban, és azzal a ténnyel is szembesültünk, hogy sok weblap nem honlapszerkesztő programmal készül, és ennek a feleslegesen nagy fájl méret, hibás forráskód az eredménye.

Akik weboldal készítésére vállalkoznak, és ezzel (talán nem túlzóak a szavak) gyarapítják hazánk kulturális kincseit, nem mellőzhetik az internetezési trend, szokások változásainak figyelemmel kísérését, a web-hozzáférhetőségi irányelvek (WAI, lásd <http://www.w3.org/WAI/>) alkalmazását.

Számos oldalon (pl. <http://bobby.watchfire.com/bobby/html/en/index.jsp> vagy <http://www.delorie.com/web/lynxview.html>) tudjuk ellenőrizni, mit „látnak” oldalainkból a vakok, gyengénlátók és a képernyőfelolvasó szoftverek. Fordítsunk rá időt, járjunk utána, érdemes!

Megéri a könyvtár számára kihasználni az internetes felületben rejlő interaktív lehetőséget, érdemes kiegészíteni az oldalakat hozzászólási lehetőséggel, például fórummal, e-mail címmel, amelyen keresztül az olvasók kapcsolatot tarthatnak a könyvtárosokkal. A könyvtári weboldalakat felkeresők minden bizonnyal hálásak ezért a lehetőségért.

Egyre több információt kell és érdemes elhelyezni a weblapokon, s ezek kezelhetőségét megfelelő navigálási, keresési lehetőségekkel kell segíteni. Ma már igazán gazdag a webes eszközök tárháza, használhatunk ingyenesen kínált szolgáltatásokat (lásd <http://www.freefind.com/>), és saját szerveren megfelelő keresőprogram működtetésével is megoldhatjuk ezt, ha fontosnak tartjuk. (Tartsuk annak!) A látogatószámlálásra is érvényes mindez. Figyeljünk rá, hogy működőképes legyen, és valóban jelezze, mennyire tudtuk felkelteni látogatóink érdeklődését.

Tartalmi szempontból egy könyvtári honlap szólhat gyermekeknek, felnőtteknek, akár magának a szakmának. A célzott információt megfelelő csoportokban kell tárolnunk és tálalnunk, hiszen nem várhatjuk el például szakmánk szakzsargonjának ismeretét a más területen tevékenykedőktől vagy a még fel sem cseperedett olvasóinktól. (Esetleg: tekintsünk is el használatától...)

Segítsük olvasóinkat a gyakorta keresett információk (pl. intézményi adatok) előtérbe helyezésével, jól átlátható menüszerkezettel, sőt ha lehetőség van rá, közvetlenül elérhető, on-line katalógussal, társszolgáltatásokra utaló kitekintésekkel, ajánlókkel, hírekkel, rendezvényekről készített színes tudósításokkal.

Használjuk úgy ezt a lehetőséget, mint a kulturális intézmények egyik fontos információs felületét, s ehhez számos vezérgondolatot érdemes szem előtt tartani: *Kínálgj! Ajánlgj! Mutasd meg magad! Segíts! Légy diszkréten figyelemfelhívó!*

Weblapunk tükrözze a könyvtár fegyelmezett rendjét, biztonságát az eligazodásban. A szolgálatot, amit a könyvtár a kultúra- és ismeretközvetítésben vállal. Általánosságban véve: ne csak azért legyen honlapunk, mert manapság „mindenkinek” van, hanem tudatosan használjuk ki annak minden lehetőségét. Szokás portálnak is nevezni a weblapot. Tekintsük is annak, könyvtárunk kirakatának.

Fejős László–Payer Barbara